

НАУКОВИЙ ДИСКУРС У НАРАТИВНОМУ АСПЕКТІ

В статті розглядаються особливості функціонування англomовного наукового дискурсу за допомогою наративів. Проаналізовано наративи-мімезиси та наративи-дієгезиси. У випадку мімезису, об'єкти та події описуються—максимально наочно. Спосіб викладу, при якому об'єкти та події передаються у непрямий спосіб – дієгезис. Завдяки розширенню жанрового діапазону та розмаїттю наукового дискурсу нині уможливується більш емоційне інформування адресата про наукові здобутки.

Ключові слова: дієгезис, мімезис, наратив, наративність дискурсу; структура наративу; науковий дискурс

В статье рассматриваются особенности функционирования англоязычного научного дискурса с помощью нарративов. Проанализированы нарративы-мимезисы и нарративы-диегезисы. В мимезисе объекты и события описываются максимально наглядно. Способ изложения, при котором объекты и события излагаются косвенно – диегезис. Особое внимание уделяется признакам и особенностям как мимезиса, так и диегезиса. Благодаря расширению жанрового диапазона и разнообразия научного дискурса нынче появляется возможность более эмоционального информирования адресата о научных достижениях.

Ключевые слова: диегезис, мимезис, нарратив, нарративность дискурсу; структура нарратива; научный дискурс

The present paper addresses the scientific discourse and its specific way of expression via narratives in English. Mimesis and diegesis narratives are examined and analyzed. In case of mimesis, objects and events are described directly. On the contrary, diegesis is the way of narration where objects and events are narrated indirectly. Special attention is paid to the features and traits of both. Due to the variety and diversity of the scientific discourse, scientists have an opportunity to inform the addressee by sharing their results with the research community in the emotional way, as well as to attract attention to their achievements.

Key words: diegesis, mimesis, narrative, discourse narrativity; narrative structure; scientific discourse

Ще за часів Древньої Греції з'являються перші ознаки мови науки. Людина потребувала вміння надавати переконливу аргументацію, передусім у судах. Складаючи аргументаційні промови, древні греки створювали їх за певними ознаками та правилами. Скласти аргументаційні промови їх навчали вчителі, так звані "софісти". Саме вони створили перші інструкції до написання промов, що можна віднести до перших наукових описів. Перші дані про софістів маємо від Платона, який критикував їх за використання будь-яких вербальних засобів заради досягнення своєї мети. Схожу тенденцію спостерігаємо і в сучасній юриспруденції. Саме в ті часи з'являється термін "дієгезис" (з грецької – розповідь), що позначав у той час юридичний виступ. Виступи в суді слугували зовсім не естетичній меті, а скоріше практичній. І хоча вже тоді спостерігалися деякі ознаки науковості, проте, сам стиль розповіді був ближчий до художнього. З плином часу все більша кількість різних сфер наукового знання заповнює свідомість та діяльність суспільства.

Мова, яка описує наукові знання, поступово зазнає змін. Розмежування наукового та художнього стилів сталося в Олександрійський період (III ст. до н. е.), коли в грецькій мові, що розповсюдила свій вплив в той час на весь культурний світ, створюється наукова термінологія. Одним з перших класичних наукових праць можна вважати доробок Аристотеля. В своїй праці "Мистецтво Риторики" Аристотель визнав три способи мовного переконання

1. Logos (логічний).
2. Pathos (емоційний).
3. Ethos (довіра до спікера) [1, с. 2].

Існує також четвертий спосіб Kairos (відповідність часу, місця, ситуації), про який не слід забувати. Існують наукові праці, в яких автори наголошують значущість, яку визнавав Аристотель, щодо використання належного часу, місця і ситуації [19, с. 12].

Лише перший спосіб насправді стосується справді наукового стилю, хоча для досягнення мети ефективним є будь-який з цих способів. Аристотель виділяє три важливі характеристики стилю:

1. Ясність (clarity) [1, с. 36].
2. Витонченість (elegance) [1, с. 40].
3. Відповідність до предмета (appropriateness) [1, с. 42].

Таким чином, Аристотель уперше виділив істотні ознаки наукового викладу. Традиції Аристотеля продовжив Цицерон (106–43 до н. е.), котрий зробив суттєвий внесок у риторичку. У своїй роботі "De Oratore" (книга II розділ 64) Цицерон пише, що "мова повинна бути простою, а стиль плавним". В епоху Відродження науковці прагнули передусім стислості і точності в наукових описах та намагалися уникати зайвих емоцій. На теренах нашої Вітчизни, ще 1632 року на базі Київської братської та Лаврської шкіл утворилася Києво-Братська колегія, засновник якої, Петро Могила, побудував тамтешню систему освіти за європейськими зразками, викладання у ній, як і в інших європейській університетах, проходило латиною. Згодом колегія (яку по праву вважають спадкоємицею стародавньої Київської Академії, заснованої ще Ярославом Мудрим) отримала назву Києво-Могилянської академії, яка під такою назвою існувала від 1659 до 1817 року. Її випускниками були Пилип Орлик, Григорій Сковорода, Феофан Прокопович, Михайло Ломоносов та багато інших видатних особистостей. Зазначимо принагідно, що Слов'яно-Греко-Латинська Академія, перший у Росії заклад вищої освіти, було засновано 1687 року за ініціативою випускника Києво-Могилянської академії, видатного просвітителя Симеона Полоцького.

Тривалий час латина була універсальною мовою науки, згодом такого статусу поступово набуває англійська. Зразком наукової мови стає логічний виклад Ньютона.

Українська та російська наукові мови почали формуватися насамперед з розвитком наукової термінології та перекладу. Так, великий внесок у формування російської мови науки зробили М. В. Ломоносов та його учні. Українськими науковими установами, що проводили велику дослідницьку

роботу, були Наукове товариство ім. Шевченка у Львові (1893) та Українське наукове суспільство в Києві (1907), які поклали початок створенню української термінології. [13] Тож науковий стиль української мови починає розвиватись з 90х років ХІХ ст. Тут ми можемо навести такі приклади, як І. Франко, М. Драгоманов, С. Подолинський, М. Грушевський та ін.

Науковий виклад має ряд спільних характеристик, не зважаючи на області застосування. Йому притаманні: логічна послідовність висловлювання; упорядкована система зв'язку між частинами висловів; прагнення авторів до точності, стислості, однозначності. Чи притаманні мові науки емоційність та експресивність? Так, звичайно, але вони передаються у своєрідний спосіб. Сприйняття наукового доробку може викликати певні почуття у читача, але не як відповідну реакцію на емоційність автора, а як на осмислення власне наукового факту. Водночас сам автор також не завжди відмовляється від емоційно-оцінкового ставлення до викладених подій та фактів. Одним із засобів емоційності в науковому дискурсі є спосіб розповіді, або нарації. Як же розуміють "наратив" сучасні лінгвісти?

1. Джеральд Принс:

"Наратив – це репрезентація (як продукт та процес, об'єкт та акт, структура та структурування) однієї або більше реальних або вигаданих подій, що повідомляються одним, двома або більшою кількістю нараторів (оповідачів, narrator) одному, двома або більшою кількістю реципієнтів (narratee)" [21, с. 58], [переклад наш, З. Ш.].

2. Марі-Лаура Раян:

"Наратив – це нечітка множина низки елементів в оточенні чітких характеристик різного ступеня залученості в залежності від того, які характеристики оповідач показує" [22, с. 345], [переклад наш, З. Ш.].

3. Портер Ебот:

"Наратив – це репрезентація подій, яка складається з історії (story) та наративного дискурсу" [17, с. 237], [переклад наш, З. Ш.].

4. Й. Брокмеєр, Р. Харре:

"Наратив – це ім'я декотрого ансамблю лінгвістичних та психологічних структур, які передаються культурно-історично, обмежені рівнем майстерності кожного індивіду та поєднанням його або її соціально-комунікативних здібностей з лінгвістичною майстерністю" [5, с. 30], [переклад наш, З. Ш.].

5. Вольф Шмід:

"Текст є наративним в широкому змісті, якщо він викладає зміну стану, та наративним у вузькому змісті, якщо зміна стану імпліцитно або експліцитно відображено інстанцією, що оповідає" [12, с. 20], [переклад наш, З. Ш.].

Усі ці визначення наративу імплікують його потужний дискурсовітний потенціал, інтертекстуальну природу, культурно-історичну специфіку та креативні можливості.

За Р. Бартом, оповіді існують повсюдно, в усі часи, вони долають національні, культурні та історичні перепони, та існують у світі як саме життя, і, напевно, є універсальні закони оповіді. Водночас хоча всі наративи мають

певні спільні риси, що відібражують саме наративність дискурсу, спостерігаємо також певні відмінності, що призводять до різноманіття наративів. В одному типі наративів об'єкти описуються максимально наочно. Такий вид наративу має назву "мімезис", на протигагу "дієгезису". Зазначимо, що ще за часів Платона та Аристотеля виокремлювалися дві моделі оповіді: мімезис та дієгезис. Мімезис (з др. грецької – відтворення, наслідування) – один з основних принципів естетики, в самому загальному сенсі – відтворення мистецтва дійсності. Зазвичай виокремлюють чотири основні значення терміну "мімезис" [11]:

- 1) первинне (обрядове);
- 2) наслідування способу дії природи (Демокрит);
- 3) просте копіювання (Платон);
- 4) творче відтворення (Аристотель).

Аристотель трансформував платонівську теорію, стверджуючи, що наслідуючи речі, мистецтво може представити їх красивішими або огиднішими ніж вони є насправді. Діапазон людської здібності до наслідування надзвичайно широкий. Проте, можливо виділити три найбільш стійких типи міметичних відносин [9, с. 2]:

1. Інстинктивне або спонтанне наслідування – еволюційно сформована захисно-адаптивна реакція живої істоти на зовнішній збудник.

2. Наслідування соціалізоване, пов'язане зі здатністю людини до вибору, повторення та відтворення наявних у культурі зразків поведінки.

3. Наслідування індивідуальне.

За Аристотелем, мімезис властивий нам за природою, причому набагато більшою мірою іншим живим істотам. Завдяки мімезису людина отримує свої перші пізнання.

Сучасна наука послуговується використанням мімезису та дієгезису при викладі матеріалу дослідження, особливо в сучасній науці, де конкуренція між науковцями дуже висока, і кожен намагається привернути увагу саме до своїх напрацювань.

Різні галузі знань мають свою фахову специфіку, як наслідок еволюції наукового знання. Як слушно зазначає Т. В. Яхонтова, у процесі еволюції наукового знання відбулася адаптація дискурсів різних дисциплін – *демонстраційно-аргументативного* у прикладній математиці та фізиці, *репортивно-аргументативного* у хімії, біології, психології, суспільно-політичних науках та прикладній лінгвістиці, *дескриптивно- або наративно-аргументативного* в історії, *рефлексивно-аргументативного* у філософії [14, с. 17]. Водночас наративна форма викладу у вигляді макронаративу (коли вся праця написана в оповідній формі) або у вигляді мікронаративних включень текстових фрагментів усе частіше зустрічається у різноманітних науках – від природничих, технічних до соціогуманітарних.

Науковий дискурс в сучасному світі представлений не лише статтями, книгами та науковими працями монографічного типу. В сучасному світі панує комп'ютеризація, що надає науковцям зовсім інші можливості, ніж

дотепер. Все більш популярними стають Інтернет-сайти, як окремих вчених, так і наукових товариств, де науковці звітують про свої досягнення. Нині науковці мають широкий арсенал засобів викладу та обміну своїми науковими надбаннями. Візьмемо, наприклад, сайт *IEEE (Institute of Electrical and Electronics Engineers)*. Товариство існує з 1884 року та об'єднує науковців, що займаються електротехнікою, електронікою та комп'ютерними науками. На цьому сайті науковий дискурс представлено переважно у наративній формі. Так звані наукові вісники (newsletters) є прикладом мімезису, адже за їх допомогою наочно відтворюється життя та події товариства. Об'єкти та події описуються буквально, ніби глядачі спостерігають спектакль, розіграний на сцені. У якості прикладу наведемо початок виступу науковця Луї Люсера (Louis A. Lucer):

"During my tenure as chair of the IEEE Life Members Committee, I've had the opportunity to meet with many of the Section officers and chairs of Life Member affinity groups. Unfortunately, time doesn't permit me to visit with all of the groups, so I thought it would be appropriate to share with you here how you, the LM, are represented and how you play a significant and critical role in this organization we call the IEEE." (IEEE Life Members Newsletter. December 2013).

Надалі він перераховує функції товариства і наголошує на важливості сплати членських внесків. Потім головуючий ділиться спогадами про відвідування Комітетом Канади та надає звіт про подорож. Тож цей інформаційний бюлетень вочевидь не лише інформує про діяльність товариства, а й заохочує до вступу нових членів.

Інший приклад мімезису, який ми спостерігаємо на сайті IEEE – так звані *"tales from the vault"* – "байки з підвалу" (буквальний переклад цього виразу). Ми пропонуємо перекладати дане словосполучення не буквально, а як "байки зі схованки", адже ці історії – спогади, написані вченими, про які науковці нарешті отримали можливість розповісти. Власне це історії з наукового досвіду вчених, у яких вони згадують різні випадки зі своєї наукової кар'єри. Проаналізуємо невеликий уривок з однієї такої історії:

CALL ME "ACE".

"I was in the Navy and enrolled in secondary electronics school in 1945. However, I had requested, and subsequently been given, assignment to the school for aircraft electronics near Corpus Christi, Texas. After finishing that school, I was assigned to the training base at Hutchinson, Kansas. NAS "Hutch" was engaged in training Navy pilots to fly the PB4Y2 Privateer, the Navy reconnaissance version of the Army B-24 bomber.

My specific assignment was to the "line" crew, a small group of mechanics and technicians whose job was to make quick fixes to airplane problems that arose when an aircraft was in flying status and usually about to take off on a training mission. That mostly amounted to identifying which black box was malfunctioning, removing it, and plugging it another one. (IEEE Life Members newsletter. June 2013, p. 14).

Починаючи з назви, ми відчуваємо міметичний характер наративу: звертання до реципієнта від першої особи, автор неначе зі сцени спілкується з нами: "називайте мене асом" – просить він. Історію викладено від першої особи, яка власне є героєм цієї байки, що є однією з характеристик мімезису. Платон зазначає, що мімезис – це мова героя, а дієгезис позначає власне розповідь. В даному прикладі ми маємо розповідь від першої особи, але цій розповіді більш властиві міметичні ознаки, хоча б зважаючи на використання гумористичного настрою байки: автор з гумором пише про заміну несправного чорного ящика, хоча мова йде про досить серйозні речі. Тож, маємо уяву про характер людини, а також досить легко відчуваємо позитивний настрій автора. Лише дуже розумна, смілива та врівноважена людина може шуткувати про такі серйозні речі. Відтак, в даному прикладі ми спостерігаємо такі характеристики мімезису: виклад наративу від першої особи та опис характеру та настрою героя завдяки використанню гумору. Ці історії не лише тішать самолюбство авторів, а і дають можливість, завдяки міметичному характеру наративів, відчути чужий досвід. І попри те, що цей досвід викладений в науковому дискурсі, він сприймається досить емоційно завдяки наративному характеру викладу матеріалу.

Поряд з мімезисом в науковому дискурсі представлений дієгезис. Як Платон, так і Аристотель протиставляють драматичне і оповідне. Різниця між дієгезисом і мімезисом полягає в тому, що, образно кажучи, дієгезис "розповідає", а "мімезис" показує. Дієгезис в сучасній наративній теорії має два окремі значення (обидва дішли до нас з Давньої Греції). З одного боку, дієгезис має відношення до історії (*story*). В наративному дискурсі Жерар Женнет запозичив цей термін з теорії кіно замість "історії/оповідання" (*story*). За класифікацією Женнета, існують *екстрадієгетичний* рівень, або рівень, що виходить за межі історії, та *інтрадієгетичний* рівень всередині історії. [22, с. 107] Часто дієгезис використовують для посилання на "світ історії", світ створений дієгезисом. Інші вчені використовують в схожому значенні інші терміни: "наративний світ" (Lubomir Dolizel) [16, частина1], "світ історій" – "*storyworld*" (David Herman) [18]. Інше використання дієгезису пов'язане зі способом нарації. Він аналізується в третій книзі Платона "Republic", де Сократ вимальовує різницю між мімезисом та дієгезисом, як двома різними видами нарації промов героїв. Мімезис – драматична імітація, а дієгезис – непряма презентація. Аристотель розглядає мімезис та дієгезис як дві альтернативні форми імітації, які містять в собі репрезентацію як промови, так і дії. Два змісти дієгезису належать до двох різних типів наративу в рамках категорій *story* – *discourse*. Перший зміст належить до рівня *story*, другий до рівня *discourse*. Наведемо приклад дієгезису на рівні *story*. Так, на сайті IEEE є розділ *History of IEEE*, у якому викладено історичну довідку про виникнення цього товариства

"...IEEE's roots go back to 1884 when electricity began to become a major influence in society. There was one major established electrical industry, the telegraph, which since the 1840's had come to connect the world with a data communications system faster than the speed of transportation. The telephone and electric power and light industries had just gotten underway." (www.ieee.org/lmc/).

Завдяки використанню засобів дієгезису реципієнт одразу розуміє всю серйозність та значущість ІЕЕЕ. У такий спосіб автор намагається створити певний емоційний настрій у читача.

Якщо розглядати дієгезис на рівні дискурсу, ми не обов'язково спостерігаємо емоційність викладу інформації (скоріше перелік фактів). Водночас поданий в наративній формі, він допомагає реципієнту застосувати свою уяву, а не лише сприймати сухі факти. За У. Лабовим, в формальній структурі наративу має бути відображена важливість компоненту оцінювання [20, с. 354]. Отже, в дієгезисі обов'язково спостерігаємо оцінку автора, щодо наведеної інформації. Проаналізуємо один з прикладів дієгезису. Звернімося до ще однієї "історії зі схованки", але написаної дієгетично:

"In 1954, RAND recommended that the Air Defense Command needed auxiliary small radars to cover areas not covered by the Air Defense radars because, for example, mountains masked some areas. I was assigned to work with a company that would eventually produce the required equipment. The equipment was to reproduce the picture seen on the small radars in its proper place on the Air Defense Radar screens so additional operators wouldn't be required to monitor the air situation. The first task was to reproduce the small-radar picture at a distance. This required a slowed-down video that could be transmitted over conventional telephone lines. It was to be obtained by slowly scanning the small radar picture. We had it working in desert country, but when we tried it with the receiver in the city, the picture was unsatisfactory... The carrier system had to be improved before the picture could be transmitted..." (IEEE Life Members Newsletter. June 2013, p. 14).

Хоча цей текст і є монологом, ми відносимо його до дієгезису тому, що дієгезис – це спосіб розповіді, при якому об'єкти та події описуються у непрямої спосіб. У наведеному вище уривку ми спостерігаємо використання дієслівних форм пасивного стану, які кількісно переважають форми активного стану. Застосування особового займенника "ми" частіше, ніж "я" позбавляє розповідь занадто особистого характеру. Наративний характер твору виражений на лише композиційно (що є обов'язковим для наративу), але є істотним в аспекті оцінки, про що свідчить використання прикметників та прислівників для вираження ознаки предмета або дії: *eventually produce, proper place, unsatisfactory picture*.

Тож дієгезис на рівні дискурсу є дотичним не лише до інформативності, але містить й емоційну складову, зокрема компонент оцінювання.

Видатний сучасний наратолог Портер Ебот в своїй книзі "Вступ до наратології" дуже влучно процитував відомого американського режисера, сценаріста та продюсера Брасна ді Пальма (Brian De Palma), що надзвичайно точно описує основну функцію наративів: *"People don't see the world before their eyes until it's put in a narrative mode"* (людина не побачить світ на власні очі якщо він не зображений у наративній формі) [переклад наш, З. Ш.]. Тож можна зробити висновки про те, що завдяки розширенню жанрового діапазону та

розмаїттю наукового дискурсу нині з'являється і стрімко розвивається нова потужна можливість більш емоційного інформування адресата про наукові здобутки. Один із таких новітніх засобів емоційного впливу в науковому дискурсі – застосування нарративних форм: мімесису та дієгезису. Завдяки нарративам у науковому дискурсі вчені не лише привертають увагу до своїх напрацювань, але й мають можливість поділитися своїми емоціями з аудиторією.

Література

1. *Аристотель*. Поэтика. Риторика [Электронный ресурс] / Аристотель. – Режим доступа : <http://tululu.org/read5505015>.
2. *Ауэрбах Э.* Мимесис. Изображение действительности в западноевропейской литературе / Эрих Ауэрбах. – М. : Прогресс, 1976. – 556 с.
3. *Барт Р.* Введение в структурный анализ повествовательных текстов [Электронный ресурс] / Ролан Барт // Зарубежная эстетика и теория литературы XIX–XX вв. Трактаты, статьи, эссе. – М. : Изд-во Моск. ун-та, 1987. – Режим доступа : <http://www.libfl.ru/mimesis/txt/barthes01.pdf>.
4. *Барышникова Д.* Когнитивный поворот в постклассической нарратологии [Электронный ресурс] / Д. Барышникова // НЛО – 2013. – № 119. – Режим доступа : <http://magazines.russ.ru/nlo/2013>.
5. *Брокмейер Й.* Нарратив: проблемы и обещания одной альтернативной парадигмы / Й. Брокмейер, Р. Харре // Вопросы философии. – 2000. – № 3. – С. 29–42.
6. *Ильин И. П.* Постмодернизм от истоков до конца столетия : эволюция научного мифа [Электронный ресурс] / Илья Петрович Ильин. – М. : Интрада, 1998. – Режим доступа : <http://yanko.lib.ru/books/philosoph/i/ilyin-book.htm>.
7. *Женетт Ж.* Фигуры : в 2 т. / Ж. Женетт. – М., 1998. – Т. 1. – 944с.
8. *Платон.* Государство [Электронный ресурс] / Платон. – 1971. – Режим доступа: <http://www.lib.ru/POEEAST/PLATO/gosudarstvo.txt>.
9. *Подорога В. А.* Словарь аналитической антропологии [Электронный ресурс] / Валерий Александрович Подорога // ЛОГОС. – М. : МГУ, 1999. – Режим доступа : http://lib.misto.kiev.ua/FILOSOFO/PODOROGA_W/s_antropo.txt.
10. *Рикер П.* Время и рассказ / Поль Рикер. – М. ; СПб. : ЦГНИИ ИНИОН РАН : Культурная инициатива : Университетская книга, 2000. – 313 с.
11. *Татаркевич В.* История шести понятий / В. Татаркевич ; пер. с польск. Бориса Домбровского. – М. : Дом интеллектуальной книги, 2003.
12. *Шмид В.* Нарратология / Вольф Шмид. – М. : Языки славянской культуры, 2008. – 304с.
13. *Ягунова Е. В.* Структура спонтанного нарратива: мультимедийность исходного дискурса и его отражение в текстах детей и взрослых [Электронный ресурс] / Елена Викторовна Ягунова // Санкт-Петербургская школа онтолингвистики : сборник статей к юбилею доктора филологических наук, профессора С. Н. Цейтлин / редкол. : Т. А. Круглякова (отв. ред.), Т. В. Кузьмина. – СПб. : Златоуст, 2013. – 368 с. – Режим доступа: <http://www.academia.edu/443>.
14. *Яхонтова Т. В.* Лінгвогенологія сучасної науки (на матеріалі англomовних текстів) : автореф. дис. ... д-ра філол. наук : спец. 10.02.04 – германські мови / Т. В. Яхонтова ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. – К., 2014. – 36 с.
15. *A short story of science writing* [Электронный ресурс]. – Режим доступу : <http://www.scitext.com/history>.
16. *Dolezel L.* Heterocosmica: Fiction and Possible Worlds. / L. Dolezel. – Johns Hopkins University Press, 2000. – 352 p.
17. *H. Porter Abbot.* The Cambridge Introduction to Narrative/ Abbot H. Porter. – Cambridge University Press, 2008. – 252 p.
18. *Herman David.* Storyworlds – and Storyworlds in Transition [Электронный ресурс] / David Herman // Storyworlds: A Journal of Narrative Studies. – V. 5. – 2013. – Режим доступу : <http://storyworlds.osu.edu/StoryworldsVTOC.html>.
19. *Kinneavy J. L.* Kairos in Aristotle's Rhetoric [Електронний ресурс] / James L. Kinneavy, Catherine R. Eskin. – Режим доступу : http://en.wikibooks.org/wiki/Historical_Rhetorics/The_Big_Aristotle.
20. *Labov W.* Language in the Inner City / William Labov. – University of Pennsylvania Press, 1972. – 440 p.
21. *Prince G.* Dictionary of Narratology / Gerald Prince. – Lincoln : University of Nebraska Press ; London, 2003. – 126 p.

22. *Routledge Encyclopedia of Narrative Theory* / Ed. by David Herman, Manfred Jahn and Marie-Laure Ryan. – London : Routledge Taylor and Francis Group ; New York, 2008. – 718 p.
23. <http://www.ieee.org/mc> June 2013.
24. <http://www.ieee.org/mc> December 2013.

References

1. *Aristotle. Poetics and Rhetoric* [Elektronnyy resurs] / Aristotle. – Rezhym dostupu : <http://tululu.org/read5505015>.
2. *Auerbakh E. Mimesis. Izobrajenije deistvitelnosti v zapadnoevropeiskoy literature* / E. Auerbakh. – M., 1976.
3. *Barthes R. Vvedeniye v structurniy analiz povestvovatelnih tekstov* [Elektronnyy resurs] / R. Barthes // *Zarubejnaya estetika I teoriya literatuti XIX–XX vv. Traktati, statyi, esse*. – M. : Izd-vo Moskovskogo universiteta 1987. – Rezhym dostupu : <http://www.lib.fl.ru/mimesis/txt/barthes01.pdf>.
4. *Barishnikova D. Kognitivnyy povorot v postklassicheskoy narratologii* [Elektronnyy resurs] / D. Barishnikova. – Rezhym dostupu : <http://magazines.russ.ru/nlo/2013>.
5. *Brokmeyer Y., Harre R. Narrativ: problemi I obeshaniya odnoy alternativnoy paradigmy* / Y. Brokmeyer, R. Harre // *Voprosi filosofii*. – 2000. – N 3. – S. 29–42.
6. *Ilyin I. Postmodernizm. Slovar terminov* [Elektronnyy resurs] / I. Ilyin. – Rezhym dostupu : <http://yanko.lib.ru/books/philosoph/ilyin-book.htm>.
7. *Jennette G. Figuri* : v 2 t. / G. Jennette. – M., 1998. – T. 1. – 944 s.
8. *Platon. Gosudarstvo* [Elektronnyy resurs] / Platon. – 1971. – Rezhym dostupu : <http://royallib.ru/book/platon/gosudarstvo.txt>.
9. *Podoroga V. Slovar analiticheskoy antropologii* [Elektronnyy resurs] / V. Podoroga // *LOGOS*. – M. : MGU, 1999. – Rezhym dostupu : http://lib.misto.kiev.ua/FILOSOF/PODOROGA_W/s_antrop.txt.
10. *Ricoeur P. Vremya i rasskaz* / P. Ricoeur. – M. ; SPb. : ZGNII INION RAN : Kulturnaya initsiativa : Universitetskaya kniga, 1998. – 313 s.
11. *Tatarkevich V. Istoriya shesti ponyatiy* / V. Tatarkevich ; per. s polskogo Borisa Dombrovskogo. – M. : Dom intelektualnoy knigi, 2003.
12. *Shmid W. Narratologiya* / W. Shmid. – 2e izd., ispr. i dop. – M. : Yaziki slavyanskoy Kulturi, 2008. – 304 s.
13. *Yagunova E. V. Struktura spontannogo narrativa: multimidiynost ishodnogo diskursa I ego otrajeniye v tekstah detey I vzroslih* [Elektronnyy resurs] / E. V. Yagunova // *Sankt-peterburgskaya shkola otolingvistiki : sbornik statej k yubileyu doktora filologicheskix nauk, professora S. N. Cejtlin / redkol.: T. A. Kruglyakova (otv. red.), T. V. Kuzmina*. – SPb. : Zlatoust, 2013. – 368 s. – 2013. – 369 s. – Rezhym dostupu : <http://www.academia.edu/443>.
14. *Yahontova T. V. Lingvogenologiya suchasnoy nauki (na materialii angломovnih tekstiv)* : avtoref. dys. ... d-ra filol. nauk : spec. 10.02.04 – germanski movi / T. V. Yahontova ; Kyiv. nac. un-t im. Tarasa Shevchenka. – K., 2014. – 36 s.
15. *A short story of science writing* [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.scitext.com/history>.
16. *Dolezel L. Heterocosmica: Fiction and Possible Worlds*. / L. Dolezel. – Johns Hopkins University Press, 2000. – 352 p.
17. *H. Porter Abbot. The Cambridge Introduction to Narrative* / Abbot H. Porter. – Cambridge University Press, 2008. – 252 p.
18. *Herman David. Storyworlds – and Storyworlds in Transition* [Электронный ресурс] / David Herman // *Storyworlds: A Journal of Narrative Studies*. – V. 5. – 2013. – Режим доступа : <http://storyworlds.osu.edu/StoryworldsVTOC.html>.
19. *Kinneavy J. L. Kairos in Aristotle's Rhetoric* [Электронный ресурс] / James L. Kinneavy, Catherine R. Eskin. – Режим доступа : http://en.wikibooks.org/wiki/Historical_Rhetorics/The_Big_Aristotle.
20. *Labov W. Language in the Inner City* / William Labov. – University of Pennsylvania Press, 1972. – 440 p.
21. *Prince G. Dictionary of Narratology* / Gerald Prince. – Lincoln : University of Nebraska Press ; London, 2003. – 126 p.
22. *Routledge Encyclopedia of Narrative Theory* / Ed. by David Herman, Manfred Jahn and Marie-Laure Ryan. – London : Routledge Taylor and Francis Group ; New York, 2008. – 718 p.
23. <http://www.ieee.org/mc> June 2013.
24. <http://www.ieee.org/mc> December 2013.